

(kwest. relacji, wyprinos wie no kroma)

adres:
ul.
01-502 Warszawa

++ 2001

AK
KG
V oddz.

RAPACKA Krystyna

zd. Czyżownka
pr. "Krysta", "Złote Kvet"

2440 / WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — RAPACKA Kruntyme
2440/WSK 201. Czujowka
ps. „Kryształ”, „Irena Kret”

I/1. Relacja —

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 6, 5, 6.

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja ✓ k. 3, 5, 3

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie ✓ 208. II/1

II MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE RELACJE

1. Biogram K. Rapackiej, opublikowany [w:] Służba Polek..., cz. 3, Krew, Fotogr. n. 316-317. k. 2, s. 1-2
2. K. Rapacka „Obietnice”, mpr, Krew, k. 2, s. 3-4
3. Nekrolog Krystyny Zofii Rapackiej z d. Czarłowskiej - Łęga. Nsp. oryg. k. 2, s. 5-6.

5/1!

CZYŻOWSKA
Tak jest.
W tekście
niektórego
właściciela
Czyżowskiej
11/51

Krystyna Rapacka zd. Czyżewska ps. „Krysta”, „Irena Kret”

Urodzona 14 V 1924 r. w Krakowie. Córka legionisty i poety legionowego Kazimierza Andrzeja Czyżowskiego. Od X 1939 r. w Organizacji Orła Białego Okręgu Stołecznego. W I 1942 r. otrzymała najpierw przydział do Wydziału Sabotażu i Dywersji (później Związek Odwetu) Komendy Okręgu Warszawskiego, potem od II do XII 1942 r. w Oddziale V Sztabu K. Gł. AK łączniczki i kolporterki do Kedywu, ps. „Krysta”. Od III 1943 r. przydzielona do Samodzielnej Drużyny Sanitarno-Wartowniczej przy Kompanii Odwodowej 101, następnie

316

nie *nie*

AK

WŁAŚCICIEL ZAWIADOMIENIA

Opublikowano [w:] *Stwierże Pałok*, cz. 3.

reż. t. Ofwimowska Barbara 548/WSK

n 317 1/2
K. Rapacka z d. Czyskiewke
p. Krysta "Irene Kmet"

FUNDACJA
G. POMOC
K. BIELETA

przemianowanej na Kompanię Sztabową 100. Sanitariuszka, łączniczka, ze stopniem plutonowego z cenzusem z-ca komendantki drużyny por. „Ewy Czarnej”. Kontuzjowana przez niewypał pocisku w Adrii; po kapitulacji ewakuowana ze szpitalem. Uciekła z obozu przejściowego w Pruszkowie. Od X 1944 r. do I 1945 r. łączniczka w oddziale partyzanckim AK w okolicach Radomska.

Maturę uzyskała na tajnych kompletach Gimnazjum i Liceum im. Narcyzy Żmichowskiej; przez 2 lata studiowała w tajnej Szkole Głównej Handlowej. Po wojnie ukończyła Wydział Prawno-Ekonomiczny Uniwersytetu Łódzkiego. Pracowała przez wiele lat w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie. Obecnie emerytka; odznaczona Krzyżem Armii Krajowej, Medalem Wojska (czterokrotnie), Warszawskim Krzyżem Powstańczym, Medalem Zwycięstwa i Wolności, Krzyżem Partyzanckim.

Krystyna Rapacka

Obietnica

Na ulicy Wareckiej ruch i zamieszanie. Padła Starówka. Jej obrońcy ewakuują się kanałem, którego wylot znajduje się właśnie na ul. Wareckiej, w pobliżu Nowego Światu. Wiadomość o tym rozeszła się lotem błyskawicy. Powstańcy ze Śródmieścia zbiegli się licznie, by przyjąć kolegów ze Starówki, o których bohaterstwie krążą już liczne legendy. Dziewczeta i chłopcy, przybywający tą niezwykłą drogą są krańcowo wyczerpani. Jest wielu rannych. Przy pomocy przybyłych na pomoc kolegów, z trudem wydostają się na powierzchnię z ciasnego otworu wjazdu. Są przemoczeni, brudni, cuchnący kanałowym fetorem. Siadają gdzie się da - na trawnikach, na bruku jezdni, pod ścianami kamienic. Sanitariuszki krążą między nimi, lżej rannym na miejscu zmieniają opatrunki, ciężiej ranni są odprowadzani lub odnoszeni do okolicznych szpitali. Cywile włączyli się do akcji, mieszkańcy okolicznych domów znoszą co kto może - żywność, wodę do picia, suchą odzież i koce. Nasza drużyna również włączyła się do ogólnej kłopotaniny, niosąc pomoc przybywającym kolegom.

Basia spostrzega na pobliskiej ławce drobnego siwego staruszka. Jakimś obojętnym, osłupiałym wzrokiem spogląda na wydobywające się z wjazdu postacie. - Może tam jest mój syn - powtarza cichym bezbarwnym głosem - on też był na Starówce ... Może tam jest ... Na kolanach trzyma piękny, kolorowy, puszysty koc.

- Może się komuś przyda ..

Uradowana Basia zbliża się do niego : Nawet pan nie wie, jak bardzo się przyda! Tylu jest potrzebujących!

Staruszek wyciąga w jej kierunku ręce z kocem, ale nagle cofa je gwałtownie, chcąc odebrać cenny podarunek: Nie, nie dam! Nie mogę! Przecież może się zniszczyć. Oni są tacy brudni! To koc syna!

Cicha i spokojna zwykle Basia wpada nagle w szal.. - Pan jest ojciec?! Pan jest świnia, nie ojciec! Przecież tam może być pański syn! Też brudny!

Wrywa koc z rąk osłupiałego staruszka i biegnie z nim w kierunku wjazdu. Tuż koło wjazdu leży na noszach młodzieńca dziewczyna. Na głowie zakrwawiony bandaż. Prawa ręka i klatka piersiowa również w bandażach. Oczy przymknięte, twarz ziemisto blada, wstrząsają ją dreszcze. Basia podchodzi i otula dziewczynę kocem.

- Nic się nie bój - mówi serdecznie podchwyciwszy pełne łęku spojrzenie. - Będiesz żyć! Będiesz zdrowa! Obiecuj mi! Ty musisz żyć!

Cień uśmiechu pojawił się na posiniątych ustach: Będę żyć! Obiecuję!

Nagły skurcz bólu wykrzywia drobną twarz, a potem znowu błady uśmiech:

- Będę zdrowa! Zobaczysz!

Widząc, że dziewczyna ciągle drży, Basia podciąga wyżej koc, otula ją troskliwie. Ranna z wyraźną przyjemnością przytula twarz do puszystej tkaniny. Dziewczyna jest bardzo ładna. Delikatne rysy, wielkie błękitne oczy, spod bandaża wymykają się dwa grube złote warkocze.

- Jak masz na imię?
- Anka, to znaczy „Stokrotka”
- : - Ile masz lat?
- Szesnaście.

Basia sięga po swoją torbę sanitarną, chcąc zmienić przesiąknięty opatrunek, ale w tym momencie podbiega dwóch chłopców z powstańczymi opaskami. Chwytają nosze z ranną.

- Dokąd ją zabieracie?
- Do szpitala na Moniuszki.
- Bądź zdrowa! - Pożegnalny ruch ręką.
- Będę żyć! Będę zdrowa! Obiecuję!

Basia długo w zamyśleniu odprowadza wzrokiem migające w tłoku złote warkocze. Czy dotrzyma obietnicy?

Nie dotrzymała.

Gdy następnego dnia poszliśmy z Basią odwiedzić ją w szpitalu - zwrócono nam koc.

Anka - „Stokrotka” pochowana została na skwerku u wylotu ulicy Boduena, gdzie było już kilka wcześniejszych grobów. W pogrzebie wzięła udział cała nasza drużyna. Pożegnaliśmy ją z wojskowymi honorami. Na mogile złożyliśmy kilka znalezionych gdzieś wśród gruzów różowych stokrotek.

Po naradzie postanowiliśmy odszukać właściciela zwróconego koca, by oddać mu jego własność. Dla syna. Od sąsiadów dowiedzieliśmy się, że poprzedniego dnia zginął od kuli gołębiarza.

Koc przekazałyśmy dla potrzeb szpitala.

W dniu 6 czerwca 2001 roku odeszła od nas,
przeżywszy 77 lat, nasza ukochana Mama i Babcia

KRYSTYNA ZOFIA RAPACKA
z domu CZYŻOWSKA

uczestniczka Powstania Warszawskiego
w Zgrupowaniu „Bartkiewicza”,
długoletnia działaczka ZBOWiD odznaczona
Warszawskim Krzyżem Powstańcym,
Krzyżem Armii Krajowej, Medalem Wojska po raz 1, 2, 3, 4,
Medalem Zwycięstwa i Wolności, Honorową Odznaką Światowego
Związku Żołnierzy AK, Odznaką Weterana Walk o Niepodległość,
Krzyżem Partyzanckim, Złotym Krzyżem Zasługi,
Wieloletnia pracownica PAN.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się
w dniu 11 czerwca 2001 roku o godzinie 11.15
w kościele św. Józefa, po którym nastąpi
wyprowadzenie do grobu rodzinnego
na Cmentarzu Komunalnym na Powązkach
(dawny Wojskowy).

O czym zawiadamiają pogrążeni w smutku

córka, zięć i wnuczki

W dniu 6 czerwca 2001 roku odeszła od nas,
przeżywszy 77 lat, nasza ukochana Mama i Babcia

KRYSTYNA ZOFIA RAPACKA
z domu CZYŻOWSKA

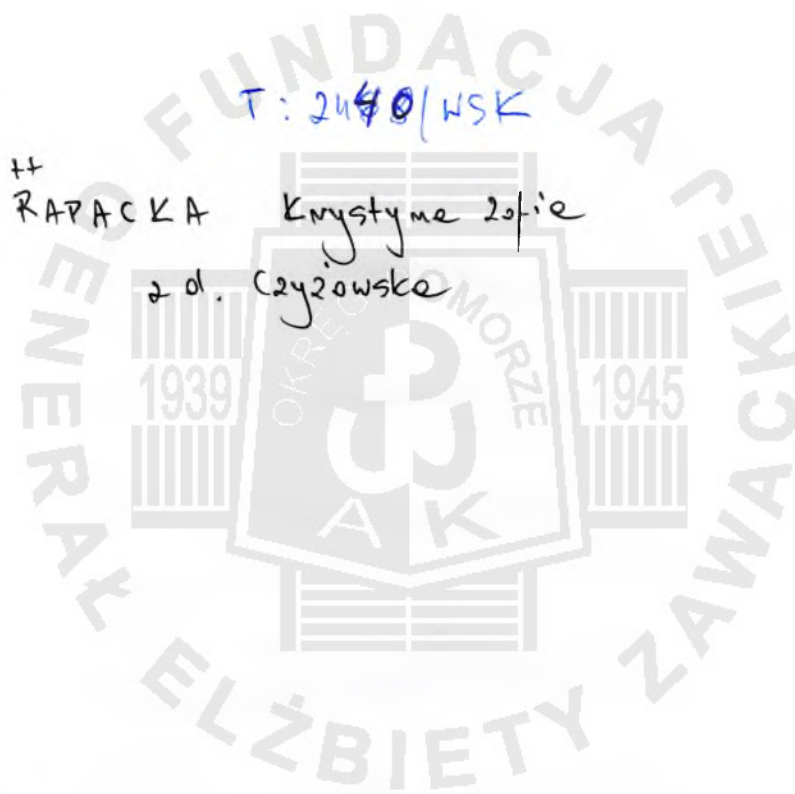
uczestniczka Powstania Warszawskiego
w Zgrupowaniu „Bartkiewicza”,
długoletnia działaczka ZBOWiD odznaczona
Warszawskim Krzyżem Powstańczym,
Krzyżem Armii Krajowej, Medalem Wojska po raz 1, 2, 3, 4,
Medalem Zwycięstwa i Wolności, Honorową Odznaką Światowego
Związku Żołnierzy AK, Odznaką Weterana Walk o Niepodległość,
Krzyżem Partyzanckim, Złotym Krzyżem Zasługi.
Wieloletnia pracownica PAN.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się
w dniu 11 czerwca 2001 roku o godzinie 11.15
w kościele św. Józefa, po którym nastąpi
wyprowadzenie do grobu rodzinnego
na Cmentarzu Komunalnym na Powązkach
(dawny Wojskowy).

O czym zawiadamiają pogrążeni w smutku

córka, zięć i wnuczki

i

AK
W-wa
Powst.
Warsz.

D.K. vj 2001.

IV KORESPONDENCYA

- 18.05.2000 - Pismo K. Minczykowskiej do Związku Postradców Warszawskich. Msp. kopia, k. 1, s. 1.
- 24.05.2000 - Odpowiedź Z. P. Warszawskich na list pisma K. Minczykowskiej. Msp. oryg. k. 1, s. 2.
- 6.02.2001 - list. K. Minczykowskiej do Krystyny Rapackiej Msp. kopia, k. 1, s. 3.

MEMORIAL

General Marii Wittek

10/1

Toruń, dn. 18.05. 2000 r.

Kopia

1.dz.2111/WSK/2000

Związek Powstańców Warszawskich

00-238 Warszawa, ul. Długa 22

Szanowni Państwo,

Do naszego Archiwum przekazano artykuł p. Krystyny Rapackiej dotyczący pewnego epizodu z Powstania Warszawskiego. Niestety nie podano nam żadnych informacji na temat autorki przysłanego tekstu. Dlatego zwracamy się do Państwa z prośbą o podanie nam, o ile oczywiście to jest możliwe, jakichkolwiek informacji na temat p. Rapackiej. Ze wspomnianego artykułu wynika, że w Powstaniu była ona sanitariuszką.

Z poważaniem

Katarzyna Minczykowska
Kierownik Archiwum WSK
przy Fundacji „Archiwum Pomorskie AK”

14/2

Związek Powstańców Warszawskich

Zarząd Główny

00-238 Warszawa, ul. Długa 22, tel. 635-67-83, 831-60-05
Konto: PKO IX O/Warszawa Nr 10201097-306229-270

L.dz. 119 / 2000.....

Dnia 24.05 2000 r.

Wpłynęło dnia 21.05 / WSK / 2000
L.dz. 119 / D.D.

Fundacja
Archiwum Pomorskie
Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2
87-100 Toruń

Odpowiadając na pismo Wasze z dnia 18.05.br. L.dz. 2111/WSK/2000 dot. Pani Krystyny Rapeckiej informujemy, że Pani Rapacka jest członkiem Związku Powstańców Warszawskich i zamieszkuje w Warszawie 01-502 ul. Sokolich 4 m 104.

W Powstaniu Warszawskim 1944 brała udział w Zgrupowaniu mjr "Bartkiewicza" w drużynie sanitarno-wartowniczej w Kompanii Sztabowej 100.

zob. list
+ Otwiniowska Barbara
tekst Kompanie Sztabowej 100, s. 2

WICEPREZES
ZWIĄZKU POWSTAŃCÓW WARSZAWSKICH
Edmund Baranowski
Edmund Baranowski

10/3

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 65-22-186
87-100 TORUŃ

Toruń, dnia ..6..02...2001 r.

MEMORIAŁ
Generał Marii Wittek

1.dz.224/WSK/2001

kopia

Pani Krystyna Rapacka
ul. Sokolicz 4/104
01-502 Warszawa

Szanowna Pani,

W zasobie naszego archiwum posiadamy artykuł (*Obietnica*) Pani autorstwa, bylibyśmy jednak niezmiernie wdzięczni, gdyby zechciała Pani napisać dla potrzeb badawczych naszego archiwum chociaż krótką relację dotyczącą Pani życia, głównie zaś losów wojennych. W załączeniu przesyłamy schemat relacji WSK oraz druki na temat działalności naszego Archiwum i Memoriału Generała Marii Wittek, w ramach którego gromadzimy materiały dotyczące wojennej służby kobiet.

Z poważaniem

K. Minczykowska
Katarzyna Minczykowska
Kierownik Działu Archiwum WSK

- zał.:
- 1/ Schemat relacji WSK
  - 2/ Informacja nt. Fundacji
  - 3/ Informacja wydawnicza
  - 4/ *Powstanie i działalność Memoriału*
  - 5/ Komunikat Memoriału (nr 8 z załącznikami, 9, 10)

l

J. 2440 / WSK

AK
KG

†† 2001

RAPACKA Krystyna Jofia
z d. Czajkowska

v. Nazwiskowe karty informacyjne: 2

B. R. 2016

J. 2440/wsk

AK

KG

RAPACKA Krynyme
2 d. Czyżowice

Krynyme Czyżowice - Rapacka, Barbara Otrębianka:
" Samodzielne Kobiece Drużynie Sewiterno -
Wentownicze 2100. Kompani Szelebowej AK" -
opublikowane Lw. J. Studia Palet... , cz. 3.

Zob. Tezeta problemowe:

2.24 Sewiteriel i mi'nerki

D. W. J. 2001.

T: 2440/WSK

AK

CZYŻOWSKA - RAPACKA Krystyna

"Irena Kret" (plut.)

Techniczka wiodry "Ewy Czarnej"
a "Heks Lampart"; ciotek piłtek
przy 101 Komp. Sztab. AK; zastępczyni
komend. "Ewy Czarnej" podczas powstani-
a Aliji Druz. Sanit. - Wartow. z 100 Komp.
Sztab. AK; w mieszkaniu (Kurcza 9)
znajdował się punkt alarmowy drużyny.

J.Lew. v2001

Zob. Świrba Polak na frontach II woj. św., cz. 3,
Tom II 1999, s. 42

RAPACKA Krystyna

